

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

274. An Regulares virtute suorum privilegiorum possint commutare, vel dispensare vota extra confessionem? Quod vero in dicto casu dictum est de Regularibus virtute privilegiorum, dicendum est de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

Ita etiam expressit Urbanus VIII. in Decreto de celebratione Missarum. Dat. Romæ die 21. Julij 1625. Quod frustra Sum. Pontifices fecissent, si alijs sub nomine vniuersæ Italiae venissent, cum expressio eorum, quæ tacite insunt, nihil operetur, l. 3. de leg. Sed post hæc scripta Sacra Cardinalium Congregatio sub die 18. Nouembrijs 1628. ex mandato Urbani VIII. derogat priuilegijs Regularium absoluedi à casibus reueruatis Episcoporum etiam si extarent extra Italiam, & sic contraria sententia non potest amplius sustineri.

RESOL. CCLXXIV.

An Regulares virtute suorum priuilegiorum possint commutare, vel dispensare vota extra confessionem?

Quod vero in dicto casu dictum est de Regularibus virtute priuilegiorum, dicendum est de Bulla Cruciate, & Iubilæo, quia per ea confessarij commutant vota. Et notatur non oportere, ut commutans votum virtute nostrorum priuilegiorum sit confessarius vniuersi; Et idè dicendum est, si vota dispense. Ex p. 3. tr. 2. Ref. 9.

Sup. hoc in Ref. seq. & supra in Ref. 263. § vlt. & in to. 4. tr. 3. Ref. 69. § Et hæc. & ibi in tr. 4. Ref. 2. & in tom. 8. tr. 4. Ref. 78. §. quarto, ad liu. 6.

§. 1. **N**egatiuè respondet Peregrinus in scholis ad nostra priuilegia, tit. commutatio, §. 3. vbi sic asserit. Aduertendum est, quod cum nostri Confessores habent facultatem commutandi, & dispensandi in illis virtute priuilegiorum, non debent, nec possunt hoc facere nisi in Sacramento Pœnitentiæ. Similiter & illi, qui virtute alicuius Bullæ commutant, & dispensant. Ita ille, qui citat Cordubam, & Sorbum.

2. Sed quia non sunt à nobis restringenda, sed potius amplianda nostra priuilegia, ideo contrariam sententiam aduersus Peregrinum teneo, & ita tenent Taburinus de iure Abbatum, tom. 2. d. 19. q. 2. n. 5. Henriquez lib. 7. de indulg. c. 30. n. 6. Sancius in select. d. 14. n. 2. Layman in Theolog. mor. lib. 4. tr. 6. c. 10. n. 21. Sanchez in summ. tom. 1. lib. 4. c. 54. n. 16. & Villalobos in summ. tom. 2. tr. 34. diff. 29. n. 7. vbi sic asserit. Se aduertita que pueden usar los Confesores de las Religiones de estos Priuilegios de comutar, y dispensar los votos fuera de la Confession, segun la mas probable opinion y verdadera, que aunque en la concession de Paulo III. que queda referida se dize (confessionibus diligenter auditis) no se ha de referir esta clausula à la comutacion de los votos; sino à la absolucion de los pecados, aunque algunos tienen lo contrario, y assi se pueden comutar fuera de la confession: la razon es, porque aunque la clausula, que se pone en una disposicion al principio, medio, ò fin de ella, se entienda que se refiera à todo lo contenido en la clausula, conforme al texto in cap. 2. requisitis de appellat. mas ha se de entender esso quando corre la misma razon en todo ello, como dizen Menochio, y Decio con otros, lo qual no acontece aqui, que corre muy diferente razon en la absolucion de los pecados, y la comutacion de los votos, que la absolucion de los pecados, forzosamente pide confession sacramental, y la comutacion de los votos no la ha de menester, y assi no es visto, que quiso limitar el Pontifice esta facultad. Sic Villabos, & alij.

Sup. hoc in tom. 8. tr. 4. Ref. 78. §. quarto, ad lin. 9.

3. Est igitur supradicta opinio probabilissima, & tuta in praxi. Notandum est tamen hic obiter cum Sanchez vbi supra in summ. tom. 1. lib. 4. c. 54. n. 17. & Henriquez penes ipsum, non oportere, ut commutans vota virtute nostrorum priuilegiorum sit Confessarius vniuersi; quia priuilegia solum petunt Confessarium ex approbatis ab Ordinario. Et idem contra Rodriguez in addit. ad Bull. Cruc. §. 9. n. 120. dicendum esse putat Villalobos loco citato, n. 6. Si Regulares non commutent, sed dispensent vota, sic enim ibi. Mas probable me parece, que esta facultad se entienda à

dispensar los votos de los que vienen de otras partes de suerte que pueden dispensar los votos de todos aquellos, cuyas Confesiones pueden oyr. Quod verb dictum est de Regularibus virtute priuilegiorum, dicendum est etiam de Bulla Cruciate, & Iubilæo. Nam Confessarij, qui per Bullam, vel Iubilæum commutant vota, possunt id efficere extra Sacramentum Confessionis, vt ego alibi satis firmaui & docui.

RESOL. CCLXXV.

An Regulares possint commutare, vel dispensare vota extra confessionem?

Et quid de absolucione censurarum?

Et docetur, quod quando quis operatur cum opinione probabilis, operatur iuste, & incedit per viam iustam, & suas facit suas operationes. Ex p. 4. tr. 4. & Miss. R. 3.

§. 1. **A**ffirmatiuè contra Peregrinum respondit in 3. parti. tr. 2. resol. 9. idè ipsè nouissimè contrariam sententiam docet in addit. 9. 12. quam iterum refello, nam priuilegia fauorabilia sunt, & late interpretanda, quia licet sint priuilegia iuri communi derogantia, vnde etiam odia iuris dicuntur, & odia sint restringenda; tamen hoc non habet locum quando priuilegium in fauorem publicum concessum est, tunc enim non odium, sed fauor Principisque beneficium censetur, & ideo late interpretandum est, quantum eius verba patiuntur. Ita glossa & Panormitanus cap. fin. num. 2. de simon. quod multo magis procedit, quando huiusmodi facultas non particulari alicui, sed integro Ordini largita est, vt in presenti, quo casu etiam fauorabilis censetur, & extendenda; & hæc omnia docet in terminis casus nostri Tamburinus de iure Abbat. tom. 2. diff. 19. questio. 2. numero 2. qui citat Lessium & Sanchez, & hæc nouissimè docet etiam hanc sententiam Aloysius Barloa in aporism. lit. V. vbi, votum ex quibus apparet quàm rectè dixerim contra Peregrinum, hæc priuilegia esse amplianda; quod verò non ampliatur absque ratione, vt ipse docet, patet per ea, quæ adducunt Doctores à me citati, quibus nunc addo Suarez de Religion. tom. 2. lib. 6. cap. 16. num. 4. Henriquez lib. 7. de Indulg. cap. 30. numer. 6. Sotum de iust. lib. 7. quest. 4. art. 3. non obstante quòd in dictis priuilegijs ponatur ablativus ille absolutus, confessionibus auditis, quia cum adèd distent inter se, absolute à peccatis, ac vota commutare, neque hoc confessione indigeat, non censendus est Pontifex velle totum priuilegium limitare per illum ablativum absolutum, sed singula singulis sunt referenda, & ita ille refertur ad absolucionem à peccatis, quæ immediatè sequitur, quippe ea est regula vt clausula posita in vna parte dispositionis, siue ponatur in principio, siue in medio, siue in fine, censetur referri ad omnia in ea clausula, vt cap. secundo requisitis de appell. At intelligitur, quando omnium eadem est ratio, quod in casu nostro non contingit, ergo, &c. Non est igitur hoc priuilegium extensum sine ratione, vt asserit Peregrinus, & per consequens neque contra mentem Summi Pontificis, quæ omnia confirmantur, quia antequam in litteris sacræ Pœnitentiariæ poneretur illa clausula, audita confessione, nec aliter, nec alio modo, satis probabiliter, vt obseruat Filliucius tom. 1. tract. 10. part. 2. cap. 10. num. 353. asserbant aliqui dispensationes emanatas ex dicta S. Pœnitentiaria potuisse fieri extra confessionem, & ita docebat Salas de legibus dist. p. 20. sect. 10. num. 98. Sanchez de matrimonijs. lib. 2. disp. 34. n. 29. & Caltrus Palaus tom. 1. tract. 10. disp. 4. punct. 15. §. 1. num. 6. & alij.

4. Relicta